

over de grens

Hutje boompje beestje

Annegien Kenter, anios interne geneeskunde, deed eind 2011 haar oudste coschap in een dorp in Tanzania.

Dit is haar derde column, in een reeks van vijf, over haar ervaringen daar.

Correspondentieadres:
annegienkenter@gmail.com
c.c.: redactie@medischcontact.nl

beeld: auteur

Op de kraamafdeling, de *labour ward*, vinden aan de lopende band bevallingen plaats. Het lijkt wel een babyfabriek: vier bedden op een rij en persen maar! Het gemiddelde aantal kinderen per moeder is hoog en de gemiddelde leeftijd van de primigravida is laag. Namen worden ter plekke verzonnen, waardoor een groot deel van de pasgeborenen vernoemd is naar de dag van de week. Zo heb ik nu negen Woensdagen op de kraamafdeling liggen, wat erg onhandig is met de visite en dan met name op woensdag. De bevallingen gaan over het algemeen snel, maar soms schiet het voor geen centimeter op en dan ben je blij dat je in het gezelschap bent van een Engels sprekende *midwife* om de tijd te doden, zoals vandaag. Hij is een praatgrage bijdehante jonge verpleegkundige – die zichzelf liever *midsuperman* noemt – en net nieuw op de

labour ward begonnen. We kletsen wat af en onvermijdelijk komen de verschillen tussen een *mzungu* (blanke) en een *mwafrika* (zwarte) aan bod: 'Heb jij eigenlijk kinderen, of ben je niet getrouwd?' Deze vraag

wordt mij met regelmaat gesteld en is moeilijk te beantwoorden. Samenwonen met een man terwijl je niet getrouwd bent is een schande. Verder zijn de meeste vrouwen hier die op mijn leeftijd nog geen kinderen hebben of debiel of onvruchtbaar. Mijn standaardantwoord op de vraag luidt *bado*, wat 'later' betekent, waarop

Wachten met de verpleging tot er iemand gaat bevallen.

ik altijd meewarig wordt aangekeken, omdat de conclusie dus is dat ik onvruchtbaar ben. Wat in dit land betekent dat je per direct kunt worden ingeruild voor een nieuwe vrouw. Ook als je hiv hebt, of een te dure operatie moet ondergaan, kun je als vrouw zo aan de kant worden gezet. Verder is het niet ongebruikelijk voor de mannen om naast hun vrouw een minnares te hebben, waar hier naar gerefereerd wordt als *nyumba ndogo*: 'je kleine huisje'. Of om twee vrouwen in één hutje te hebben, samen met de overige familieleden, om zo verzekerd te zijn van een groot nageslacht.

Gelukkig zijn er hier genoeg therapeutische

Samenwonen terwijl je niet getrouwd bent is een schande

In de verloskamer zijn aan de lopende band bevallingen.

Tanzanianen wonen met grote gezinnen in kleine hutjes.

Coassistent in Tanzania

Vrouwen gebruiken de *kitenge*-doek ook als babydoek.

mogelijkheden met betrekking tot infertiliteitsbehandelingen. Zo kun je bij de medicijnman om de hoek terecht voor je *local dawa*: naast het oraal nemen van de gebruikelijke askruiden-thee-mengsels, zijn het aanbrengen van brandwonden in de vagina middels een gloeiend hete staaf, of het insmeren van op de borsten vers aangebrachte snijwonden met konijnen-pluis-poep-mix, twee populaire opties. Misschien niet evidencebased, maar ik denk dan: zij zetten ook zo hun vraagtekens bij ons medisch handelen. Zo stonden er van de week op de afdeling twaalf Tanzaniaanse families – vol verbazing met grote ogen – te kijken hoe ik met een lange naald, water uit iemands rug liet spuiten?!? Het water is hier al maanden schaars namelijk.

Ga naar www.medischcontact.nl/over_de_grens voor een overzicht van landen over de hele wereld waar artsen en artsen in opleiding ervaringen met andere culturen opdeden.

Ondanks de hitte zijn de mensen vaak warm gekleed.

Ook de mode is hier anders. Het onhandelbare kroeshaar van de dames zit vaak onder een pruikje dat dagelijks wordt gewisseld. Hierdoor was ik eerst in de veronderstelling dat er in de apotheek vijf verschillende verpleegkundigen werkten. Op het hoofd van de mannen zit met regelmaat een wollen muts en aan hun voeten hippe rubberen regenlaarzen. Ondanks de hitte zijn de mensen vaak warm gekleed. Het is not done om als vrouw met blote schouders of in een korte broek te lopen. Wanneer ze hier wekelijks drie blanken met een knalrood aangelopen hoofd in korte sportoutfits door het Afrikaanse landschap voorbij zien rennen, denken ze: wat zien ze eruit en waar rennen ze toch elke keer naartoe?! Nee, het is beter om je in een *kitenge*-doek te hullen. Deze doeken – met vrolijke Afrikaanse prints – worden, behalve als rok, voor van alles gebruikt: hoofddoek, babydoek, theedoek, deken, handtas, douche-gordijn, kotsbak, sjaal of zelfs onderbroek en gerust in willekeurige volgorde. Hoewel de string hier zeldzaam is, heeft het scheren van de schaamstreek wel al zijn intrede gedaan. De trend is volle bos of kale vlakke. Aan orale seks wordt niet gedaan, maar dat is ook niet aantrekkelijk met al die slecht onderhouden gebitten. Daarnaast heeft, door de afwezigheid van de orthodontist, de helft van de bevolking een clitfork, ook wel bekend als fietsenrek.

Dan die tietten! Die zijn echt overal om je heen, waar je ook kijkt. De hele dag door hangen kinderen aan hangtieten en dat doet ze goed! Die kinderen dan, want die groeien als kool, terwijl er van de meloenen weinig over blijft. Nadat er ongeveer acht jaar met kracht aan gezogen is, zonder compensatie van een stevige voedings-bh, is het erotische er wel vanaf. Een borst is hier niets anders dan een melkfles met een speen. Ik vertel *midsuperman* dat ik laatst een jonge moeder complimenteerde. Op haar schoot hield zij een goed gevoede mollige baby vast. 'Una maziwa nzuri!' zei ik, 'je hebt goede melk!'. Hij schiet in de lach. 'Ze zal wel raar hebben opgekeken. Jij weet blijkbaar niet dat *una maziwa nzuri* ook nog iets anders kan betekenen: 'Je hebt lekkere tietten!' Nog voor ik rood kan aanlopen besef ik: gelukkig bestaat homoseksualiteit in dit land niet.